A Voz do Condado

VOCEIRO DA XUNTA DE VECIÑOS DO CONDADO

ANO II XULIO 1978 N.º 5 — 4 Pesos

EDITORIAL

Euscadizar Salvaterra

Si; euscadizar Salvaterra, como sona. Na saida do n.º 4 da VOZ DO CONDADO Salvaterra viuse poboada, coma nos mellores tempos do franquismo, de metralletas, pistolas, etc.; homes de uniforme (Guardia civil), homes de paisano (Guardia civil), metralleta en man en nome de unha democracia, que soio está na publicidade, de quen desde España goberna Galicia, detiñan a todos os coches que pra sua desgracia atravesaban a Vila de Salvaterra.

Dous homes, que tiveron a mala sorte de mercar ós nosos espendedores A VOZ DO CONDADO, foron detidos e interrogados perante dous dias de xeito exhaustivo. Interrogados en nome da democracia. Un cativo que mercou o numaro, tivo que o entregar pistola o peito. Encañonado en nome da democracia. Antre Franco e isto, soio hai unha diferencia, é semantica; a de Franco era democracia orgánica.

As constantes hestoricas manteñense. Capital, clero, forzas represivas. A eisistencia do pirmeiro depende da efectividade e dedicación dos outros dous. I é eisí que esta conxunción de forzas, sempre privilexiadas, manteñen ao pobo sumido no mais profundo oscurantismo. Cando éste pobo desperta a libertade, cando de xeito espontaneo nace nel o anceio de unha nova xeira, o clero escomulgaos, as forzas represivas esmagaos, e o capital agradesce os servicios prestados en forma de billetes de curso legal.

Pro, chegase sempre ao cumio, chegase sempre o intre onde non se pode esplotar mais, onde non se pode asoballar mais, entón o pobo responde a forza coa forza, a crueldade coa crueldade, a sangue coa sangue ...; eles chamanlle a auto-defensa terrorismo, nos chamamoslle XUSTICIA.

Salvaterra non esqeunce, ten dous mortos; dous mortos a tiros polas forzas do «orden». Pode que tamen esté chegando o cumio ...

Os montes son dos veciños

Na tua parroquia seguramente hai montes que se chaman «montes de fora», «montes comunales» ou «baldíos»; a cicais algunha vez oichelles os vellos — ou non tan vellos — que esos montes eran de todolos veciños da paroquia, neles pestaban o gando, collían leña e toxo, e agora están cheos de eucaliptos e piñciros e nadie pode tocarlle nin levar pra alí o gando. Pois esos montes siguen sendo dos veciños o que pasa e que llos roubaron. Dende fai moitos anos e sigllos esos montes son dos veciños que os poseeron de forma pacífica e continuada — que é unha forma de adquirir título de propriedade según o Dereito. Estos montes eran dos veciños que tiñan casa aberta — vivían — na parroquia e aproveitabanos entre todos. Agora eses montes podense reclamar segn unha lei do goberno do ano 1968 que non tuvo mais remedio que reconocer que os montes siguen sendo dos veciños e non importa -- dí a lei — que estén no rexistro da propriedade a a nombre do axuntamento ou doutro organismo administrativo.

Vamos falar un pouco da historia de estes montes: a opinión que comparten caseque todos os que estudiaron este problema e que a sua procedencia ven das grandes posesións que tiñan en Galicia a Eirexa e os Señores (Condes, etc.), como estos non podían por sí mismos atender todas as terras arrendabanllas (aforabanas) os veciños que pagaban todos os anos o foro ó dono das veigas e dos montes, o que tiña dereito a usar e aproveitar o monte i así foron transcurrindo hasta que chegou un momento — distinto en cada sitio e distinto según o dono — e que os veciños redimiron o foro — pagaron unha cuota mais grande e fixeronse donos das veigas e dos montes amparandose nos distintos decretos de de redencións de foros. Así e como a maior parte dos montes de Galicia foron a parar as mans dos nosos antepassados. Anque nalgun sitio non fora ese o modo de adquirir os montes, o feito de poseelos de forma pacífica, continuada e dende tempo inmemorial crea título de propriedade pra quen nos posee, i é un título tan válido — según o dereito — como o herdado ou comprado ou cambeado.

Os documentos que hai son poucos — algunhas parroquias conservanos —. No Museo e no Archivo provincial hai alguns donde están os montes de todalas parroquias da provincia: O catastro do Marques de Ensenada — ano 1755 — hasta ten ó lado de cada monte a figura del, neste documento constan os montes dos veciños; no ano 1846 fixose un inventario de bens comuns e nel constan todos os monstes da provincia, dí quen son os proprietarios, o que producen cada ano, os arboles que teñen, i é curioso que os montes que pon nese documento do «Gabierno Político» son moi pequi-

Pasa a páxina 3

Luis Soto... (1)

Luis Soto ten moitos mais anos ca mín. E moitos de ises anos, vividos mais intensamente ca mín. E seguramente que vostade, que nos les. A intensidade da loita de Luis Soto, primeiro en Mondariz, logo no exilio europeo e mais tarde no exilio mexicano, fano un persoaxa singular, un homem que cada día ten cousas novas que contar.

Estábamos xuntos o outro dia en Mondariz, perto da escola — na mesma escola na que impartía as leccións en galego, cando me falóu por primeira vez do Condado. Non do viño, que tamén e doado por Soto, senón das xentes que, alá polo 36 loitaben xa en contra do caciquismo, coma hoxe a Xunta de Veciños, anque de outro xeito.

As mesmas xentes que logo Luis Soto atoparía polo mundo, espalladas, sin patria e con

LUIS SOTO

pouca esperanza — daqueas — de voltar a nosa nación.

Estabamos Mario Velo i eu — me conta — facendo unha emisión de radio en México cando se nos presentóu un labrego de Salvaterra — Rodriguez Cira, penso que se chamaba —, pra ver si podía falar... Foi unha experiencia moi

Pasa a páxina 6

ARBO

Jorge Freijanes, moneco dos caciques

Jorge Freijanes (Jorgito) alcalde de Arbo e dirixido manexado e usado polo cacique Castro sempre na compaña amical do cacique Campos de As Neves. Alen diso, Jorgito tamen é manexado polos caciques arboenses que son moitos e de vella raigame. Asi o Jorgito obedece os compromissos, ben por infruencia familiar, ben polos que el contrae pola sua conta.

Todos sabemos que o Jorgito é moi festexeiro e aficionado o baile de toda cras, ainda que se lle notan certas preferencias pola RUMBA pasando verbenas enteiras abanvoleandose amarteladamente. Estas aficcións teñenlle dado algun que outro disgusto, non fai moito cando se estaba dando de un Dn Juán nunha barra americana en Vigo con unha dependienta de alterne o meterse un intrometido o Jorgito dixolle: Usted no sabe con quien está hablando, soy el alcalde de Arbo. O outro trasnoitador respontoulle co puño cerrado a manporrazos e puntapes, Resultado, o Jorgito mazado e con gafas de sol en tempo de chuvia.

Noutra ocasión xuntamente cos seus amigos, o cura de Vide e o alcalde de As Neves, ambolos tres, colleron tal cogorza de viño tinto de Rubios, que a altas horas da mañán acabaron facendose pis uns polos outros no medio de grandes gargalladas. Cando io sacan na prensa pola festa da lamprea dice cada tonteria que non teñen senso, lembrai o que dixo sobor dos comunales e outras borricadas. Soio

Pasa a páxina 5

INFORMACION PARROQUIAL

Arbo

Sr. Freijanes (Alcalde de Arbo):

Cando se decida a facer declarcións ca barriga chea coma na festa da Lamprea pra Faro de Vigo pense primeiro o que vai decir, porque chamou iñorantes os que andan loitando pra conquerir os montes pros veciños porque non distinguen entre montes veciñales en man comun e montes comunales. Sí que o sabemos e precisamente por iso decimos que a maior parte dos montes de Galicia son veciñales en man comun incluídos os de Arbo. E pra que vostede o seu vocabulario xurídico decimoslle que non soio hai montes veciñales en man común e montes comuniles senon que tamen nos hai: privados, de utilidade pública, de libre disposición Montes protectores, etc. Pra outra vez xa lle esplicaremos con mais detalle e xa que é tan listo a ver si fai algo polos veciños e axuda os «iñorantes».

Ribadetea

Unha vez mais Pepe Castro acaba de facer na nosa parroquia un roubo legal, vendendo varias Héctáreas do noso monte veciñal, a pesar de haberlle comunicado o Axuntamento en escritos do 17 de Diciembre do 77 e do 2 de Maio do 78 que non dipoxera dos montes veciñales sin a autorización dos veciños, piis o monte está pendente de clasificación polo Xuradi de Montes Veciñales, pois aínda que lexitimamente os veciños levamos poseando desde sempre os montes cómo unha propiedade privada de todolos veciños da parriquia, no 36 o estalar a guerra, roubaronnos a junta de pistola todolos documentos e titulos de propiedade dos montes, e durante o tempo da dictadura e asoballamento pra Nosa Terra roubaronnolo todo dos montes, mais agora siguen facendo igual que antes, e por riba inda nos dicen que isto se chama democracia. Pois ben, o Sr. Castro vendeulle a empresa ALDENOSA 4 hectáreas do noso monte do Lombo da Arca, pra instalación dunha industrial, descoñecendo os veciños qué tipo de industria vai ser, ou seña si será contaminante, tóxico ou perigrosa, etc. cántos postos de trabalho crearía pra parroquia e arredies etc. O que si sabemos os veciños é que o monte foi vendido en 1.200.005 ptas., sendo o seu precio mínimo de venda de 1.200.000 ptas. ¿Cómo se explica isto Sr. Castro?.

Por outra banda tamén acaba de vender 2 hectáres no Lombo da Braxela, pra unha fábrica de confección, de seguir as, acabará hipotecando hastra os municipales, iu é Sr. Castro que está aporve-itando o pouco tempo que lle queda.

Os veciños non estamos en conta da instalación de industrias na nosa parroquia, pero do que sd estaremos sempre en contra é de que nos roben o que é nosi, e por enriba, si os veciños non nos opoñemos, a xente que vai ir a traballar nestas duas industrias, vai a ser a través do enchufre do Sr. Castro, pois él xa fai tempo que ten anitando os nomes dos seus colaboradores de cacicadas, cómo na nosa parroquia son o alcalde-pedánei, José Otero, que é un home que está totalmente gobernado polo Sr. Amil, antiguo pedáneo, e mais o Sr. Inés, e tamén lle axuda o Sr. Párroco e o Sr. Antonio da Rabadeira. Todalas cosas podería ir mellor sinón fora polos caciques da parroquia, aínda que agora moitos veciños vanse dando conta da situación e tomando conciencia dos problemas según se mirou nas elecciós ás Cámaras Agrarias.

Crecente

O Sr. Galego, Secredario da Hermandade de Labradores (hoxe Cámara Agraria) foi o que organizou o AGAP no axuntamento da siguinte forma: foille decindo os veciños mais honrados, nalguns casos, de que tiñalle que firmar un papeliño pra que non viñeran nadie de fora a levarlle a casa da hermandade e dixolles que se tiñan que presentar as elecións porque si nin virían outros e quedaban sin casa. O que saben todo-los veciños e qle xa estan sin ela porque ese home é coma un ogro que cando un chega alí era ven necesario un domador porque insulta, berra e non atende a naide porque ten outras ocupacions mais importantes coma é a corresponsalía — ilegal — dun banco na casa da hirmandade. Cando vai polas parroquias a pagarlle os vellos no-nos deixa falar, fainos estar anque sexa toda tarde calados, o que no garde silencio amenazo con non pagarlle. Bueno paga case sempre alá po-lo vintetantos do mes. E i terror do axuntamento, os labregos prefieren gastar o que sexa e renunciar os seus dereitos antes que ter que ir onda él.

Xinzo

Fai unhas semáns os veciños de Xinzo paralizamos cinco cortas de madeira que se estaban realizando no noso monte, por un valor total de 5.000.000 de ptas., que lexitimamente mos corresponde en propriedade privada común de todolos veciños, anteriormente xa habíamos empezado os trámites pra clasificación no Xurado Provincial de Montes Veciñales, según indo tomado por todolos veciños en Asamblea o 29 de abril; uns dias antes o Sr. Castro intentara ter unha reunión cos veciños pra falarmos do monte, mais él non admitía que estiveran presentes na reunión un asessor do SAGA, nin uns veciños da parroquia de Ribadetea que circunstancialmente se atopaban alí, polo que os veciños decidimos que a reunión ou teria que ser pra todos ou senón pra ninguén, xa que o alcalde non pode ter secretos nunha reunión pública hacia uns veciños do mesmo axuntamento, Pepe Castro en vista da situación, decidiu por marcharse levando cómo despedida un gran abucheio do asubíos por parte dos alí presentes.

Coa forte unión de todolos veciños pensando no ouxetivo final de conquerilo monte que é de todos, de seguro que tarde ou cedo habemos de conquerilo.

Tamén foi moi comentado o fracaso electoral das candidaturas caciquiles ás Cámaras Agrarias na nosa parroquia, pois tanto o AGAP, cómo á da Cooperativa ou dos «porcos», tiveron 4 votos cada unha, a pesar de que na candidatura do AGAP, iba en quarto lugar Lino Varela, Popular e cacique maior da parroquia.

Moreira

¿Que pasa co areal?

Parece ser que o señor Luciano Covelo non facia fai tempo boas migas co Señor Pepe Castro ao o cal acusaba de deberlle certa cantidade de diñeiro.

Pro de un tempo pra acá virou unha vez mais a chaqueta e xa son bos amigos. ¿Cómo se pode esplicar isto?

¿Non sera Luciano que pra seguir escabandi no areal de Moreira tivo que arranxar antes asuntos ca alcaldia?

Pois parece ser que xa leva mais de 10 anos esplotando a area do rio — que non é sua — o que quere decir que xa tivo que pasar os metros concedidos e agora faino mais ou menos ilegalmente, e por elo recurre as cacicadas de Pepe Castro. O que pasa é que o que se escaralle o rio, a sua pesca, e que se fagan pozos peligrosos pra xente que se vaia a bañar non se esplica mais que por manexos caciquiles, que inda que se levasen mal non dudan en arranxarse cando o que se trata é de gañar cartos a conta das terras do pobo.

Isto vennos a decir que no fundo ises dous tipos son da mesma calaña.

Mourentan

No barrio de Sande, no ano 57 nomeouse unha comisión pra redemir un foro e unha renda con Carmen Cabaleiro da Cruña, o debandito foro xa se deixara de pagar no ano 34 ou seña na Republica, pro dempois do 36 sairon novas leises aprobando o pago das cuotas. Os comisionados foron Domingo Ricón, Miguel Fernandez e Jesus Costas, entre os tres elexiron de redemidor a Jesús Costas, co fin de recuperar o monte de baldio que fora sempre dos vaciños.

Pra redemir o foro e a recuperación do debandito, monte, xuntaronse uns cartos que se lle entregaron a Jesús Costas (cartos dos veciños) é o debandito elemento quedouse con eles coa axuda dos outros dous. No careo que tiveron os tres o Jesús negoulle aos outros dous que el tivera os cartos e a pesares de levar 3 anos en pleito na contra de iste suxeto ainda non se recuperaron os cartos e os tres siguen a ser moi amigos.

!A ver onde estan os cartos, non vaia haber que sacarbolos do lombo!

Vilasobroso

Queremos protestar os veciños pola gran cantidade de accidentes que veñen ocurrindo na carreteira xeral que pola sua anchura divide a parroquia pola mitade, pra que os menos poidan cruzala ,teñen que ir os pais con eles, cos vellos acontece o mesmo, e pra cruzar un carro a carreteira é sáseque imposible, pois non da tempo material aínda que se faga no medio da reta, pois debido a gran velocidade a que veñen os coches sempre se corre o risco dun grave accidente. Pola noite as cousas ainda se poñen pior pois amais disto a carrteira non ten iluminación de ningún tipo, nun sitio dónde vivimos a maioria dos veciños. Por todo sto os veciños pensamos que a única

Pasa a páxina 5

As inxusticias traen o "desorden"

Cando o Pobo, de sempre asoballado, pretende erguerse contra as inxusticias non io fan posibel polo camiño do O poder do gran Capitalismo entendemento, do dialogo Non. movendo so fios do caciquismo intenta polo engaño e a forza impoñer a sua lei. Como a sua lei é: Grandes beneficios para mí los demás que se jodan; e os que nos temos que foder somos sempre o Pobo; vai un tempo a esta parte que non lle é facil impoñela. Os medios de que dispón o Pobo ante a desatención dos «gobernantes» e as manobras dos caciques, é a violencia, xunguirse e manifestarse, facer algaradas e algunha vez enfrentarse o que seña. Cando se chega a isso dos despachos de «excelentisimos señores», parten ordenes taxantes: «Imponer el Orden». De ahí os enfrentamentos entre o Pobo e as forzas armadas — que pobo son ainda que vendido — e da door e pena ver que uns homens do pobo manexados polo imperialismo axuden a colonozación da sua propia nación. Non temos mais que lembrarnos das Encrobas (onde se lle pretende roubar o pobo as suas propiedades e mais o que hai nelas), e por querer impedilo, mandarolle *as forzas* da «guardia civil» pra que os fixeran ceder pola forza dos golpes e o medo as armas de fogo, costume vella que lle leva tocado moito a nación Galega). Agora mesmo, vemos que pra impoñernos unha Autopista que a maioria non queremos, nin a pedimos, outra vez o imperialismo colonizador fai uso das forzas armadas cos medios de sempre, ferindo e matando. Por ser tan indiñante o trato que nos veñen dando, o Pobo resposta xacanso de tanto asoballamento e a isto chamanlle desorden ou cando non terrorismo. Si de verdade pretendemos unha democracia (cousa que dudamos de alguns) vai sendo hora de que tan trascendentales decisións señan democratas. Dispomos de incontables argumentos pra demostrar que a culpa do desorden son as inxusticias e nomearemos algunha pra aqueles que non queren ver a realidade.

a) Que os capitalistas españoles teñan *Douscentos oitenta mil Millons* de pts. nos bancos Suizos (cifras oficiales), producindo con iso peches de industrias, botando os obreiros a rua, e sometendo a miles de falilias a passar fame: *E unha gran inxusticia.*

b) O que o capital monopolista esté adonandose do Pais pra roubarlle às suas riquezas naturales sin deixar mais que miseria por onde pasa: *E unha gran inxusticia.*

c) O que desfagan a Nosa terra, soio pensando no seu propio lucro: *E unha gran inxusticia.*

d) Os loucos ritmos de traballo a que somos sometidos, a falla de seguridade no traballo etc. etc. *Son Grandes inxusticias.*

e) O asoballamento cultural a que estamos sometidos, as presións ideoloxicas que nos queren impoñer por medio do caciquismo: *Son grandes inxusticias.*

E así poderiamos seguir enchendo ringleiros e ringleiros.

Como polo medio do dialogo, polo entendimento, esta crás poderosa non se aven a razóns (noutro n.º espricaremos o porqué), faise lóxico e necesario o «desorden». Tristemente, contra tanto roubar, asoballar e nunha palabra foder en nós teremos que ir pensando que ten que esistir *Un desorden bem ordenado.*

Estebanillo González.

Os montes son dos veciños

Da páxina 1

ños e pequenos e a gran maioría dí que son «del comun de veciños». Hai tamen outro documento e quizá o mais importante do ano 1861 cando o goberno puxo a venda todo-los bens comuns, os veciños opuxeronse, os xueces tomanrolles declaracións e o goberno sacou unha resolución onde reconoce a propriedade dos veciños, neste están caseque todo-los montes de toda-las parroquias da provincia é un dos mais completos e importantes. Hai tamen un catastro de montes posterior que están nas mans do inxenieiro-xefe de ICONA.

Po-los anos coarenta e tantos crease a Administración forestal pra repoboar Galicia e o resto do Estado español xa que era deficitario de madeira, este organismo sabe que os montes non son públicos, nin estatales i enton decídese facer consorcios — acuerdos, arrendos — cos axuntamentos xa que estos — o non ter a parroquia personalidade xurídica — eran os auténticos (?) representantes dos veciños, empezase a repoboar, non se deixa ir o gando pro monte, ni ir a coller leña, empezan as multas, a xente ten que vender o seu gado por que non ten donde mantelo e moitos deles — dos veciños — van bater cos osos na emigración.

Non contento o goberno — non podía estalo porque estava usurpando, roubando unha propiedade, deciden legalizar este roubo e así no ano 1957 sae unha ley de montes onde de unha forma definitiva os montes pasan a pertencer os axuntamentos. O roubo xa era legal.

O que pasa que unha vez repoboados os montes, empezan a arder e non se consigue o que se quere que é a madeira pras celulosas i enton os donos das repiboacions pensan: «a millor forma de que nos cuiden a madeira e darlle os veciños o que lle estamos dando os axuntamentos así os veciños cuidarannos o monte» e así alá en Madrí pairen a Lei de Montes veciñales en man comun, no ano 1968 e os dous anos en febreiro do 1970 sae o regulamento pra aplicación da Lei.

¿Qué dí a Lei?

Empeza reconocendo que hai montes — sobre todo en Galicia que pertencen os veciños agrupados en parroquias, aldeas, lugares, etc. Sigue decindo quén é o que pode solicitar do xurado provincial que classifique o monte como veciñal en man comun — pros veciños — e dí que pode ser o axuntamento, as hirmandades de labradores, que xa non esisten; o propio xurado, destos ninguen o fixo porque teñen interesses nos montes, — de qué van a vivir dispois, dónde van a roubar? — e tamen poden solicitar os montes — dí a lei — os veciños de cada parroquia i esto e o que están facendo moitos veciños de moitas parroquias do Condado.

¿Qué hai que facer pra conquerir o monte?

O primeiro de todo é facer unha instancia dirixida o Gobernador Civil da Provincia onde se lle pide — a él porque é o Presidente do Xurado Provincial de Montes en Man común — que incide o expediente de clasificación dos montes que hai na parroquia, ponselle na instancia o nome de todo-los montes e firman os veciños da parroquia. Unha vez presentada a instancia o xurado provincial ten trinta días pra contestar que se invia o expediente de clasificación e a partir de ese momento a eses montes ponselle unha nota onde estén no rexistro da propiedade donde se dí que ese monte pode resultar afectado por un expediente de clasificación e polo

Pasa a páxina 4

Notas de Vigo Ascon

Por ser este un tema que vai pasando a longo, temos a obriga de informar a os nosos leutores desta xogada sucia do capital monopolista.

Compraron moi barato (300 millons) uns asteleiros vigueses. Pese a ter traballo, pensando en levar os pedidos os astaleiros que teñen en Santander, polo que conviñalle despedir persoal: O mesmo tempo por en apreto o Goberno pra que lle concedese cretos por miles de millons — como lle daban na época franquista — outendo asi mais ganancias cos estaleiros pechados por un tempo que non parando de traballar.

Pra facer iste roubo descarado a Galicia, iste asoballamento a cras obreira, buscarin o pegillo do obreiro que contestou mal o encargado pra despedilo.

Por mor de ese despido e a insistencia loxica da sua readmisión por parte dos compañeiros coa totalidá dos encargados, a dirección pechou a empresa, pra engañar a opinión pubrica con notas a toda paxina nos xornales pagando as publicacións pra mentir descaradamente e crear confusións. Os poucos dias a empresa presentou suspensión de pagos nun xurgado de Madrí polo que moitos dos que estaban a o seu favor desengañaronse, ainda que siguen sendo moitos os que lle dán a razón o Grupo Pérez Maura e a sua camarilla de estafadores todos con grandes cantidades en Suiza-vexase o derradeiro voo de millons do banco Coca coa axuda dos exministros Girón, Fuentes Quintana e outros como o xenrro de Franco.

Nas negociacions de Ascón ante os ministerios do Estado Español foronse presentando os Perez Maura, individuos con un cinismo a toda a proba e tamen un pallazo chamado Slinin, arxentino — xudeo que non serve mais que pratesta-ferro do fascismo, a mafia que está fundindo o Estado Español e tentando eliminar a Nación Galega.

Por considerar a toda esta maniobra de Ascón outro asoballamento o noso pais, debemos tomar concencia de unidade nacional galega co berro firme de Ascón — solución. TODOS OU NINGUN.

RAMILO

Temas Sociais

Causa ledicia, que dempois do longo acañamento, as xentes escomencen a irgaizarse e a esixir os seus direitos. A información que reciben e moi piuca e a maioria das vegadas engañosas. Ainda assi o Pobo escomenza a decatarse cal é o camiño a tomar. No coñocemento de alguns está craro o asoballamento que sofreu sempre o pobo Galego, pro ademira que na saldeias mais apartadas se esten xunguindo os veciños en organizadas loitas contra o colonizador. Temos os casos das parróquias de *Taboexa, Gulans, uma* e *Vilacoba* que entre todos cortaron polo pé mais de *sesenta mil Eucaliptos* dos que lles prantara Prollasa (filial de *Icona)* nos seus montes comunales.

Comprendamos todos que a malina intención dos monopolios multinacinales e esplotarnos e pra iso pouco lles importa acabar co noso chan.

A nosa mais cordial felicitación a todos estes veciños e a seguir orgaizandose pra que todos axudemos a botar a porcaria da nosa Terra.

No noso prousimo voceiro informaremos ampliamente de todo o relacioado coa nefasta esistencia dos eucaliptos.

Resultados das eleucions as Camaras Agrarias na Bisbarra

AXUNTAMENTO DE SALVATERRA:

DUAS CANDIDATURAS: A.G.A.P. e CC.LL.

Parroquia	n.º votos	A. Gap.	Comisions labregas
Alxen	43	39	4
Arantei	48	10	38
Cabreira	59	10	49
Fiolledo	16	8	8
Fornelos	19	5	14
Leirado	23	5	18
Lira	24	15	9
Meder	62	47	15
Oleiros	61	1	60
Salvaterra	49	18	31
Pesqueiras	63	18	45
Uma	20	2	18
Totales	487	178	309

Candidatos elexidos: 4 do A.G.A.P. e 8 de Comisions Labregas

AXUNTAMENTO DE ARBO:

TRES CANDIDATURAS: SAGA, CC.LL., AGAP

Parroquia	n.º votos	SAGA	AGAP	CCLL
Arbo	103	69	33	1
Barcela	29	26	2	1
Cabeiras	23	8	14	1
Cequeliños	38	21	15	2
Mourentan	32	16	14	2
Sela	33	4	14	15
Totales	258	144	92	22

Candidatos elexidos: 7 do SAGA; 4 do AGAP e 1 de CC.LL.

AXUNTAMENTO DE MONDARIZ POBO:

DUAS CANDIDATURAS: SAGA e AGAP

Parroquia	n.º votos	SAGA	AGAP	nulos
Frades	33	29	4	0
Gargamala	35	16	14	5
Lougares	41	12	28	5
Meirol	13	3	9	1
Mondariz	59	21	38	0
Mouriscados	31	3	28	0
Queimadelos	18	10	8	0
Riofrio	26	9	17	0
Sabaxans	20	7	13	0
Touton	25	10	15	0
Vilar	18	8	10	0
Vilasobroso	33	22	11	0
Totales	352	150	195	7

Candidatos elexidos: 7 do AGAP e 5 do SAGA

Pasa a páxina 6

Carta ao Crego de Moreira

Don Antonio Pazos Gonzales: A miña carta causaralle estrañeza, vostede a min non me coñoce, pro estou seguro que ten ouvido falar de mín. Chamome Gabino, fun nado na parroquia de Moreira onde vostede está hoxe de crego, polo tanto bautizado ahí na mesma pia que vostede usa pra bautizar os nenos que nacen na parroquia. Meus pais, meus padriños e todos aqueles que asistiron ao meu bautizo, non se imaxinaban o que estaba gardado pra quel neno que eu era. Ahí en Moreira pasei a miña nenez e moceddade, traballando e facendo unha vida de persoa honrada como me enseñaron meus pais. Sendo home feito e direito, caseime, froito do meu matrimonio vi nacer tres fillos e unha filla, a quinta xa non.

Corria o ano 36, estalou a guerra, por unha falsa acusación do crego de Moreira, como hoxe e vostede, viñeronme a buscar e sacaronme da miña humilde casa no bario de Puzo (Lira), pra non voltar mais a ela; alí quedou a miña muller enferme e preñada e con catro fillos pequenos. Levaronme — sabe D. Antonio — por acusación e orden de aquel crego de Moreira, como hove e vostede, e ASESIÑARONME.

Digolle que os derradeiros intres da miña vida son inespricabres. Cando os asesiños descarregaron as suas armas no meu corpo, cain no chan coma un cervo ferido, e a medida que a miña sangue tinxia o chan de roxo, a miña compañeira querida e os meus fillos (meus anxos) arrevoaban como pombiñas polo meu corazón e ainda siguen acompañando a miña ialma inmorrente.

Dende aquela camiño pola miña aldeia natal, moitas veces paso o seu rente, vostede nom me ve, non son materia, vou en esprito; vexo, escoito e analizo, vexo a vostede no altar administrando os sacramentos, coma vin moitas veces a aquel crego culpable da miña morte. Sei que niste voceiro no que lle escribo esta carta, acusano a vostede de moitas cousas que fai (seguro, que eu tamen as vín) vostede alporizase e valese da amistade dun oficial das «forzas do orden» pro perseguir; de comprender, dempois de corenta anos de intocables, que agora lle digan as verdades, doille. ai pouco vostede mesmo miña muller enferma e preñada cando dixo: COMO ISTO, CABIE OS DA VOZ DO CONDADO VANSE A CAGAR NA PUTA QUE OS PARIU; a expressión resulta de por sí moi incorreuta na boca dhum ministro da Eirexa. Cando ia escoitei conocinlle as mesmas ideias do que me mandou asesiñar, era crego de Moreira como è hoxe vostede.

Don Antonio a cousa está dando volta pro lado que vostede non desexa e queira deus, pra que vostede non poida facer as barbaridades que fixo o outro crego de Moreira e outros moitos. Si isto sigue o camiño que debe de seguir, vostede non se preocupe, non lle pasará nada, todo mais deixará vostede de vivir do conto, enganando o pobo como se foran subnormales.

Teño que decirlle Don Antonio que a sua xenreira contra a VOZ DO CONDADO é inxustificada, está feita por todos aqueles que mataron no 36 como a min, polos que sofriron longos anos de cadea, polos que fuxiron, polos que morreron no exilio, polos que lles saquearon as casas e llas queimaron. Por todos aqueles asoballados o longo da vida. Como ve Don Antonio, somos moitos miles, moitos milloóns, somos un batallón de invencibles, contra algúns poden atentar fisicamente, contra min e contra outros xa non, somos espritos metidos no corazón dos Bos e Xenerosos pra loitar pola Irmandade dos pobos. Non haberá vinganzas, perdoamos a quen nos matou e asoballou as nosas familias perante longos anos, pro pediremos e pedimos XUSTICIA XA!

Sr. Cura de Moreira, paresce mentira que teña isas ideias, co pouco que lle costaria (mirando o que predica) facerse home honrado e deixar de ser cacique eclesiastico.

Sei moi ben que vostede está disposto a facer favores sempre; pro claro favor que fai é unha hipoteca que bota enriba do favorecido. Iste sistema ven sendo utilizado de sempre polos cregos e caciques pra hipotecar o Pobo.

Chegou o intre en que o Pobo desexa vivamente, vivir nunha sociedade xusta, pra deixar de ser hipotecados por cregos e caciques, istes teñen que ser sustituidos pola irmandade social, polo respeto mutuo.

Comprenda que a sua laboura de crego debe rematar canto mais pronto mellor. Confesese desas ideias malinas e deses feitos con*sumados que non lle fago púbrico* por hoxe, e non esquenza os «mandamientos de la ley de dios».

QUINTO: NO MATARAS.

GABINO

Os montes son dos veciños

Da páxina 3

tanto a ese monte xa nadie pode tocar hasta a resolución do xurado. O que pasa é que o Gobernador non contesta nin os trinta días porque na «democracia española» un gobernador pode facer o que quere, saltar por encima da Lei, pra él polo visto non esiste xusticia, fai o que quere. Actúa ilegalmente e deberíaselle esixir responsabilidades.

O que hai que facer tamen é unha xunta de veciños que vai ser que a que en nome dos veciños administre o monte. E dispois de clasificado o monte, os veciños teñen que facer unhas Ordenanzas — regulamento — onde se diga cómo se vai a esplotar o monte, que pode ser socio, quenes teñen dereito ao monte, etc.

Outra cousa importante que daí a lei é que anque os montes estén no rexistro da propiedade a nome dun organismo administrativo como pode ser o axuntamento non é impedimento pra que se leve a cabo o espediente de clasificación, os veciños podenno reclamar igual. Tamen dí a lei que estos montes non pagan impostos ninguns, porque os caciques andan decindo por haí que se os veciños reclaman os montes van ter que pagar impostos, non se lle pode facer caso.

Pasa a páxina 8

PLEITOS CON HISTORIA

Os ministros da «xusticia» teñen sido ben mantidos pola terquedade de alguns paisans e veciños nosos, soio polo capricho de que ninguen quer ceder, e pra isto pagan o que lles pidan con tal de gañalo pleito.

Fai xa bastantes anos na parroquia de Leirado, desencadeouse un pleito entre tres membros de unha familia, o litixio foi sostido por unha banda dous irmans e pola outra un seu cuñado. Ambas padtes escomenzaban a dispor de diñeiro en metalico, eran de familia rica en terras, de ahi que cando fixeron as partillas quedara nunha estrema un carballo torto e mal nacido polo cal fixeron a longa «xusticiada». As partes en canto empezaron o lio meteuselle na cabeza que o diñeiro todo o pode, neste caso non podia acontecer así. O carballo foi tasado en Dezasseis pesos, e entre as duas partes levaron un total de oito mil pesos os despachos dos abogados que interviñeron no caso.

Xa o caso estaba mais ca visto e os afortunados letrados seguian monxendo nos seus paganinis que ainda que eran dos acomodados pasaban fame na casa e escravitude no traballo pra soster os seus necios caprichos. Non é mentira que as leises estan feitas de xeito que a cada paso haixa lugar a un pleito o cal lles da moi bos dividendos os que as fans e as adeministran. Nos pleitos, de sempre mediou o cacique. En Leirado naquelas datas do pleito do carballo, propiedade dos irmans Manuel e Severino da Lameira ou do seu cuñado o Roufo (pois ainda é hoxe o dia que non se sabe de quen é o carballo), o vello abade de Leirado era a cacique que mediou niste caso, e noutros moitos da bisbarra.

Toma boa nota veciño:

Fai uns corenta anos
Tres veciños de Leirado
Gastaron oito mil pesos
Por un mal nacido Carballo.

INFORMACION PARROQUIAL

Vilasobroso

Da páxina 2

solución será a de facer un paso subterráneo a alturra da carreteira que vai de Mondariz a Salvaterra, evitando a que os coches que veñen nestes dous sentidos teñen que cruzar a carreteira xeral, e quedaría totalmente solucionado o problema de ter que cruzar a carreteira tanto pras persoas cómo pros carros ou tractores. Ao mesmoo tempo que debería ser alumeada i suficiente a carreteira.

Fornelos

«Son un veciño de Fornelos, e a pesares de gañar nas eleucións as camaras Agrarias un sindic-ato democrático, causome moito noxo mirar como alguns veciños da miña querida parróquia daban o seu voto os que tanto fixeron sufrir, non as unhas persoas determiñadas que logo señalarei, senon a toda a parroquia.

Paresceme que con este proceder demostrase o pouco cariño que se lle ten os que tanto sofriron durante o dominia franquista, sendo fillos de Fornelos, pais de xente de Fornelos, abós de xente de Fornelos; pra que se recorden voulles a espricar os que estiveron presos e os que foron fusilados:

Gumersindo Gonzalez e José Silva, Fusilados.

Os presos son os seguintes:

Dionisio Paz, Gumersindo Pino, Placido Pino, Abundio Ledo, Jose Sabirido, José Pino, Ramón Estevez, José Bugarín, Lusiano Araujo, Manuel Rodriguez, Manuel Monteagudo, Silverio Ribera, Benjardin Araujo, Domingo Pintos e Abel Araujo.

Pensemos un pouco en eles e demoslle o noso recoñocemento os que loitaron contra o fascismo, os que loitaron por unha sociedade mais xusta e fixerono entregando a sua vida.

Gulans

Notas culturales

Acaba de sair o mercado o primeiro LP. da Banda de Música «A Unión de Gulans», feito que é todo un acontecemento agora cando as nosas populares bandas van a menos e a Unión sigue en pé dispois de cen anos, e co apoio de todos terá que seguir polo menos outros cen anos mais, as pezes que aparecen no disco ou cassete son: Ista é a miña, A Ruliña, Panxoliño, Pepa, Airiños, A Miña Rapaciña, Ponteareas, Despistado, Cantigas e agarimos, O Ventoleiro, Hino Galego.

Antre outras cousas que atopamos na cintraportada do disco é unha frase de Rufino,: «Cómo vamos a montar unha peza boa de música si nas festas temos que tocar O Sandokán».

Salceda de Caselas

Das parróquias de Soutelo e Picoña e do barrio do Barreiro veñemos denunciando o total esquecemento que o alcalde e a cirporacion teñen de-les dende fai moiti tempo.

Ao parescer o uneco sitio onde se fan miloras é no barrio da Esfarrapada, onde se fan parques infantiles, abrense ruas nivas, sin ter en conta se benefician ou non os veciños, etc., namentras que noutros lugares coma os anteditos, carescese dos minimos servicios pras necesidades dos veciños, tales comi telefono, ruas e corredoiras debidamente acondicionadas, alumbrando públrico, etc., e que non veña o Sr. Alcalde a decir que xa puxo alumbradi no Barreiro, porque o uneco que fixeron foi por catro bombillas de mala morte, e pra iso colocaronnas nos lugares estratexicos pra que os amigos do Alcalde non saira perxudicados, por exemplo a carin da casa do «RITA» do cal temis un feixe de informacion pro xa lle tocara outro dia.

Imos a ver Sr. Alcalde. O axuntamento de Salceda está composto de sete parroquias, é os impostos que se pagan (así como o presuposto) deben revertir proporcinalmente en todas (mais ainda nas mais atrasadas) é motos veciños xa estamos cansos de protestar e de aturar algunhas cousas!! non vaia elo caso!

Ponteareas

Estar cegos

Todo sucedeu nunha reunión co alcalde de Ponteares convocou pra tratar o problema da vixianza nocturna no pobo pra rematar cos roubos.

Pois ben, o señor Castro falou e coa sua demagogia de sempre preferiuse a sua marcha da alcaldia (que todos desexamos) xa que non pensa presentarse as elecións (¿Pensa perder o chupe Sr. Castro? ou é que sabe que non ten nada que facer?). Ante iste anuncio de retirada ergueuse certo rosquilleiro da via e esclamou;

«PEPITO, tu te vas si el pueblo quiere»

Señor rosquilleiro, lós seus anos con semellante ceguelra!

Jorge Freijanes, moneco de caciques

Da páxina 1

del encheriamos o espacio e consideramos importante dar a concer algo dos outros caciques que io arrodean. Escomenzaremos polo seu sogro Amancio, desimuladamente favorecido polo Jorgito, ainda que teña que pasarle polas trasnadas que fai con repercusión familiar. José Simón, seu tio politico, mestre nefasto empeñado en que ninguen pasase do silabario pra as poder seguindo apropiandose do que é dos veciños como a pesqueira e o monte dos de Barcela. Tamen o concellal conocido polo RUMBA que de nome debera chamarse Celestino, que co seu consentimento vese compensado polo Jorgito en subastas de madeira e outros favores. Ricardo Gomez Simón, ferreteiro, que medrou con cretos e suvencións destinados os labregos, polo que agradecido a anterior situación, apoiou a candidatura do A.G.A.P. na que estaban conocidos estafadores do pobo, Pepe da Lena,

Pasa a páxina 7

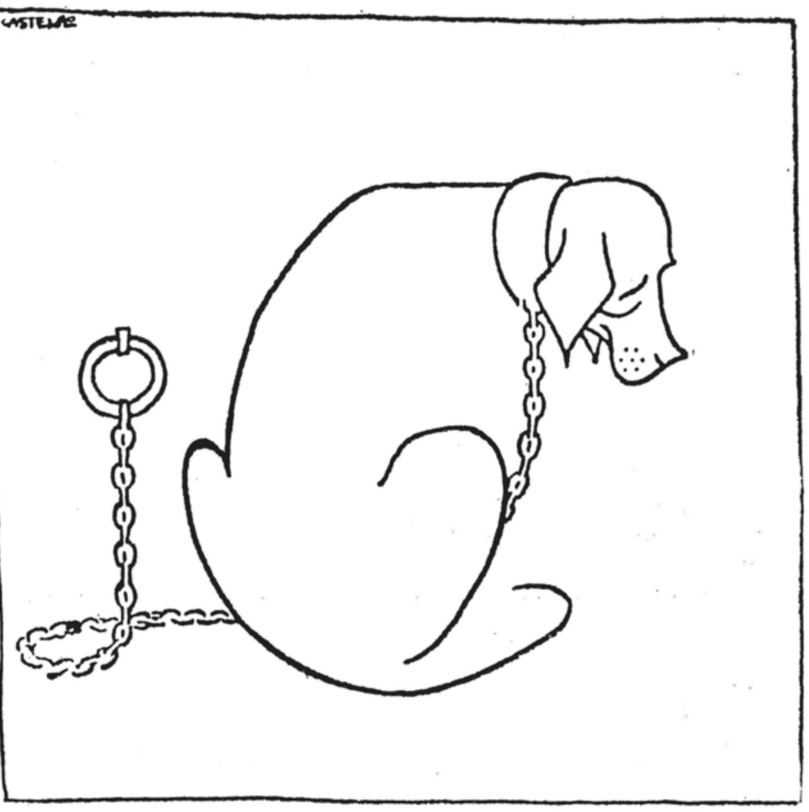

JORGE FREIJANES - MONECO DE CACIQUES

— ¡Coitadiño!... que morde a todos menos ao amo

Pra Gobernador non sirva calquera

Cando xa vai un tempo no que collemos certas libertades loxicas, ainda a maioria dos gobernantes non queren entrar poa razón. As suas ordes de prohibir que se fale e se entere o pobo do que pasou e sigue pasando e unha demostración de que queren que siga todo como estaba, atado e ben atado Temos a decir que o noso deber é desatar eses vellos nudos e que as linguas e o pensamento sean ceibes, que se sepa todo canto aconcencia e tomando como base a tece, pra que todos — sin excepción — obremos con converdá e tan soio a verdá.

O noso Gobernador manda perseguir a verdá que é o equivalente a darlle valor a mentira. A Voz do Condado é perseguida por orden Gubernativa.

O noso Gobernador non se enfrenta a cousas tan perxudiciais e inmorales como a droga o abundante proxenetismo e outros comercios parecidos na provincia que el goberna mal. Que se sepa o Sr. Ramos non lamenta os miles de obreiros sin traballo, nin condena os abusos do capital monopolista, é sabido que sempre esta a o seu servicio.

Cando os obreiros de Ascón lle forzaron pra que intervira no seu problema o dia 28 de Abril en Vigo, dixolle que aquel mesmo dia saia pra Madrí cousa que dixeron todolos xornales. O señor Gobernador o dia 29 de Abril desplazocse a Santa Marta de Ribarteme en coche sin banderín e chofer en pelo pra compartir mesa e manteles co cacique Soto Campos, co Delegado Provincial do Ministério de Agricultura e varios mais. Todo moi desimulado, nin notas na prensa, nin coche oficial. Publicamente o Sr. Go-

Pasa a páxina 6

Escola de Saude Labrega

Imos a escomenzar hoxe toda unha serie de pequenos consellos, e elementos de saude, dirixidos principalmente a xente do campo. Tamen dende eiqui trataremos de informar a todos os leutores de cales son a sobrigas dos medicos de cabeceira e do praiticante municipal; asi como as medidas que deben tomar cando istes señores non cumpran coa sua obriga.

FERIDAS:

Cando vostede teña unha ferida, ainda que seña pequena, o primeiro que debe facer é limpala, pra iso, debe coller un pano limpo é empapalo en auga osixenada. Unha ves ven limpi, seque a ferida e logo botelle a toda ela unha capa de CROMER, dempois tapea con outro pano ben limpo. Se a ferida fose soil un rascazo non fai falla tapala, deixea o aire eisí curaralle antes.

Polo tanto duas son as cousas indispensabeles na casa: Unha botella de auga osixenada e outra de CROMER, moi baratas as duas e que lle poderan librar de moitas infeucións.

Non debe esquencer, se quer facer as cousas ben, de ir o seu medico pra que lle faga unha receta, do seguro craro está, pra poñer a inxeución antitetanica, pois ista é bastante cara.

E VOSTEDE ASEGURADO DA SEGURIDADE SOCIAL? POIS ...

Como tal a vostede perteñecelle un medico, chamado de cabeceira, un fato de especialistas e ademais un praiticante.

Pasa a páxina 7

Luis Soto...(1)

Da páxina 1

boa porque fixemos, o partires de entón, a historia dos labregos de Salvaterra contada por aquil home... Contóunos as calamidades que pasaban entón os labregos de Salvaterra...

Luis Soto recorda con nosco a súa época de mestre de Mondariz, cando da República... De alí tivo que sair fixudo ó estoupar a guerra. «Polo monte, despois de uns dias no monasterio, cheglei a Portugal». E de alí foise a Valencia, ande sería — xa por sempre — amigo inseparabel de Castelao...

Non fun secretario de Castelao porque eu era moi mal secretario... Non sei escribir a máquina, nin esas cousas que saben os secretarios... Fun soio amigo e compañeiro. Con il percorrin terras extranxeiras e con il loitei pola liberación nacional de Galicia dende o exilio...

De Castelaao, da súa vida — por eiquí — está escribindo un libro Luis Soto. Leva xa tempo no traballo, porque é un traballo moi doado pra il:

De Castelao ainda non se dixo todo ... Penso que o meu libro servirá pra que a xente coñeza moito millor a súa laboura nacionalista.

Volta a mirar pra escola e non pode esquencer aquiles tempos de mestre, cando «non se lle chamaba o chan «el suelo» e os nenos entendían o seu mestre, que non era alleo a terra».

A privincia de Pontevedra tiña un fato de mestras maravillosos. E tamén toda Galicia. Algúns morreron e outros estan vivos. Foron moi importantes na hestoria de Galicia: a súa laboura non se esquencerá endexamais...

E recorda conmigo, un sorriso nos beizos, aquil discurso de Victor Frai, mestre de Vigo, en Pontevedra ...

Foi moi importante, xa que era a primeira vez — ou unha das primeiras — que se falaba de nacionalismo en Pontevedra ...

Na bodega de un amigo Luis Soto deixa os recordos, e a carón do viño do Condado, canda mín, fala da Galicia actual:

«ISTO NON E AUTONOMIA»

— Mira, os mesmos cans siguen ladrando, ¿Non sabes? Ahí tes como exemplo a Xunta de Galicia. ¿Quen so nos conselleiros? Os mesmos que na época da dictadura — e na guerra — persaguiron os patriotas e os matarón. Os mesmos polos que moitos de nos tivemos que fuxir da Galicia... Os causantes da maior parte dos problemas que sofre Galicia na actualidade. Os capitalistas oligarcas ...

Luis Soto mandóu un escrito a meirande parte de os galegos espallados polo mundo no que denuncia a situaçión política da Galicia, que se pode prestar a engano. Nil dí que ista autonomía nosa — millor, de Suarez — non ten nada que ver con aquela do 36. Fala de Rosón cima cacique, e de outros mais. E o fai valentemente, como corresponde a un loitador que ten como meta principal o nacionalismo galego...

— ¿Como imos a consentir que Rosón e os seus testaferros traian os restos de Castelao pra Galicia, si foron iles os que o exiliaron?

Iste é outro punto importante do escrito. E as eleccións do 15 de xunio. E ...

— Dentro de pouco vai haber tantas autonomías coma provincias...! E un bó sistema pra esconder a verdadeira identidade nacional dos pobos ibéricos!

Pra Soto soio hai cinco nacións na península Ibérica. Portugal, Hespaña, Catalunya, Euzkadi e Galicia.

Cando eu lle pregunto a Soto que siñinficado poden ter pra il as Xuntas de Vecios, i en particular a do Condado, é rotundo:

— A laboura das xuntas de veciños e moi importante. Tiveron o seu precedente nas xuntas parroquia é unha entidade que ten caracter relixioso no seu principio, pero non hoxe... Na parroquia, hoxendía, e onde se discute, onde se fai a festa, onde se celebran as xuntanzas...

A laboura da xunta de veciños pois — sigue Soto — e moi interessante xa que abrangue toda a bisbarra.

E logo dime da Xunta de Veciños do Condado...

— Eu sei que a Xunta de Veciños do Condado está levada por un grupo de entusiastas mozos — e mais algún non tan mozo — que se preocupan de loitar a carón dos estamentos populares anticaciquiles. E boa

Pasa a páxina 7

Resultados das eleucions as Camaras Agrarias na Bisbarra

Da páxina 4

AXUNTAMENTO DE PONTEAREAS:

CATRO CANDIDATURAS: AGAP — SS.AA — AGPP — SAGA

Parroquia	n.º votos	AGAP	SSAA	AGPP	SAGA	nulos
Areas	31	11	6	13	1	0
Arcos	23	7	2	1	13	0
Angoares	23	4	20	18	2	0
Arnoso	8	1	5	2	0	0
Bugarin	38	15	3	4	15	1
Celeiros	11	5	0	6	0	0
Cristiñade	32	0	1	10	28	0
Gumiar	39	19	5	2	6	0
Fozara	38	22	0	15	0	1
Guillade	41	8	0	33	0	0
Gulans	28	10	11	6	1	0
Moreira	44	11	14	18	1	0
Nogueira	24	21	1	2	0	0
Padrons	13	2	0	11	0	0
Paredes	21	11	0	8	0	2
Pias	19	5	3	2	8	1
Ponteareas	68	17	15	30	4	2
Prado	14	5	0	7	0	2
Ribadetea	66	20	0	19	27	0
S. Izo. Oliveira	42	0	4	9	29	0
Sant. Oliveira	18	1	0	16	1	0
Sanmateo	33	7	0	21	2	3
Xinzo	47	4	37	4	2	0
Totales	742	206	127	257	140	12

Candidatos elexidos: 4 de AGAP, 2 de SSAA, 4 de AGPP e 2 de SAGA

AXUNTAMENTO DE SALCEDA:

DUAS CANDIDATURAS: AGAP e SAGA

Parroquia	n.º votos	AGAP	SAGA
Budiño	19	11	8
Entienza	56	28	28
Parderubias	71	21	50
Picoña	40	7	33
Salceda	88	54	34
San Xorxe	31	9	22
Soutelo	35	10	25
Totales	340	140	200

Candidatos elexidos: 5 do AGAP e 7 do SAGA

Por carecer dos datos totales dos Axuntamentos de AS NEVES e CRECENTE diremos soio que os resultados totales foron os seguintes:

AS NEVES: 6 candidatos do SAGA e outros 6 do AGAP.
CRECENTE: 8 candidatos do AGAP (era a uneca candidatura).

En Mondariz Balneario as eleucions foron por nomes dos candidatos (debido a que era un axuntamento con menos de 250 eleutores e o resultado foi:

D. António Antela Carballo	(AGAP)
Avelino Dominguez Sneira	(AGAP)
Jose Alfaya Muñoz	(AGAP)
Amancio Lorenzo Dominguez	(AGAP)

Pasa a páxina 7

Pra Gobernador non sirva calquera

Da páxina 5

bernador estaba en Madrí, realmente estaba en Santa Marta no chalet que fixo Icona no monte co producto do que lle despoxou o pobo, celebrando un banquete de lamprea e cabrito tamen pagado polo pobo.

E triste realidá ver como se confabula o Sr. Gobernador, o Delegado de Agricultura o cacique municipal e outros pra malversar o que é do pobo, demostración crara que non temos a quen queixarmos.

Un Gobernador, un Delegado de Agricultura que deberan interessarse pola marcha da politica municipal e de ter contautos co pobo pra que lle expuxeran as suas necesidades, e lle deran conta dos abusos que sofren, celebran pantagruelidas cuchipandas co propio cacique que abusa e estafa. Cando estas autoridades que mandan perseguir o que dice verdá e que manda as forzas armadas contra os expoliados que se queixan, que nega toda cras de apoio o pobo pra xustas defensas do seu patrimonio, ponnos na obriga de xunquirnos a inmenda maioria da Provincia pra pedir a sua inmediata dimisión.

Xoán de Cerdeira

Resultados das eleucions as Camaras Agrarias na Bisbarra

Da páxina 6

Jesus Mariño Gil	(AGAP)
IGNACIO Lopez Amoedo	(AGAP)
Eliseo Cano Quelle	(SSAA)
Julian Lorenzo Dguez.	(SSAA)

NOTA DA XUNTA DE VECINOS:

Temos que decir que as eleucions as Camaras Agrarias, quen realmente as gañou (en non soio na nosa Bisbarra, senon en toda a Nación Galega) foi a ABSTENCION. Na nosa Bisbarra a abstención superou o 63% un pouco mais baixa que noutros puntos da xeografia galega.

Si nos paramos a analizar o porqué podemos resumilo en tres partes %:

1.° — Falla total de información (moitos dos que foron a votar non sabian pra que era).
2.° — Cansancio de que as eleución non lles solucionem os problemas economicos (vexanse as do 15 de Xuño).
3.° — Medo os caciques é por iso non querer comprometer-se cos sindicatos democráticos.

Suliñaremos por unha banda que os sindicatos democráticos, (cuias candidaturas estaban formadas por unha maioria de independentes) empezan a deixarse sentir e facerse notar pola nosa Bisbarra, mais que pola sua laboura é polo cansancio que teñen os nosos paisans a que esteñan os mesmos caciques de sempre o mando dos orgaismos oficiales locales (na sua meirande parte eran os que compuñan as candidaturas do AGAP).

Unha noticia de intrés pra todos os labregos é decir que os sindicatos democráticos fixeronlle o boicot as eleución provinciales, por non ser democráticas e non ter posibilidade de mandar nin un representante dos mesmos, a pesares de os bos resultados obteñidos. Temos que decir que a Xunta de Veciños está prenamente de acordo coa sua postura.

Unha vegada mais miramos como os caciques, (os gordos) fan as cousas a sua mañeira, sen darlle participación a naide mais, pra sair beneficiados ainda que perdan as eleucións; tal é o caso do que pasa coas TENDAS (cooperativas de produtos do campo), onde astra o de agora rexentabaas a «HERMANDAD» e agora xa estan a decir que iso e direutamente o ministerio de agricultura quen ten que rexilas; paresce ser que teñen medo que se lle mire o plumeiro pois astra o de agora os seus produtos vendianse mais caros que en calquer tenda.

Bueno iso é o que queren eles, pro temos que seguir a loitar (xa vemos que non basta gañar as eleucións, ainda que seña un paso moi importante) e demostran que realmente os donos da camara agraria local somos todos os labregos e como tal faremos o que mellor nos conveña a todos e non os caciques.

Iremos comentando en outros numeros as evolucións das camaras agrarias e faremos un pequeno analisis de cada unha de elas.

TORTOREOS:

O Convento das Monxas e do Opus Dei

No coñocido convento das monxas de Tortoreos instalouse fai un sanos a «Escuela Familiar Agraria», coñocida polas siglas E.F.A. Detrais de estas siglas escondese o Opus-Dei e forman a comparsa os Alcaldss caciques da bisbarra.

Ainda que lle queren dar unha aparencia de ensino sobor da agricultura, non é eisí, pois vexan que enseñaron nos anos que levan ahí. Sabemos moi ben que iso é unha tapadeira, non fai falla mais que ver por quen está manexado, ver que os ensinantes no teñen coñocemento de nada, que son un fato de beneficiados do franquismo, que están cobrando as alunnas mais de 1.000 pts. semanales de ensino pra nada. O plan de estudios consiste en redacions nas que lle dicen que conten toda a sua vida e a da sua familia, co ntodos os datos de con quen se relacionan, mañeira de vivir da veciñanza e outras moitas cousas mais.

O profesorado do colexio das monxas e manexado polo capital imperialista igual que o trio de alcaldes de Ponteares, Neves e Arbo. Ben demonstrado está, que cando quixeron implantarnos a celulosa estaban moi de acordo e defendian as posturas dos caciques; as suas alunas decialle que os que estaban en contra eran uns cuantos comunistas. Pasando un tempo, aqueles que queiran ver e recoñocer, verian craro que os que se opuxeron eran os que defendian os intreses do pobo, nunha palabra: era o propio pobo que defendia os seus intreses. Os caiques que estaban a favor eran os que engañaban e pretendian estafar, todo polo diñeiro que lle ofrecian os nosos colonizadores.

As alunas de Tortoreos deben decatarse que están perdendo o tempo e sendo perparadas pra manipulación. As familias non deben forzar a asistencia a ese centro de espionaxe.

Sabemos que unha parte está a favor de todo iso, son os mesmos de sempre, os que queren celulosas, o salto de Sela, e todo o que lle dea beneficios o capital multinacional, ainda que aplaste o traballador, axente do campo.

Se siguen o noso consello, o colexio de Tortoreos deixará de prestar estes fracos servicios que está prestando a sociedade, dentro de pouco tempo.

Luis de Entrecins

Jorge Freijanes, moneco de caciques

Da páxina 5

Martiño e o chupatintas Adolfito, os cales por comocidos os veciños non os votaron e foron desbancados polo SAGA. Agora os que estuveron xa saben o que lle queda; rendir contas e decir que lle fixeron a trator que desapareceu como si fora unha agulla. Os labregos queren saber donde está o que é seu, dende o trator o seu patrón San Isidro e demais propiedades do pobo. Polo que se deduce o Axuntamento de Arbo sofriu moito polas caciques. A derradeira foi o lio do Colexio do que a muller do Jorgito pretendia ser direutora cando io deixou Dn. Antonio Carpintero e propuxo o xenro do Anibal, Dn. Javier. sto deu lugar a que unha rama da cacicada organizase unha manifestación con gran escandalo dirixida polo Mancho — que fai o transporte dos estudantes como si fosen carneiros — encargado da propaganda de Alianza Popular o servicio de Jorgito. Pepe do Cocho, tamen amigo do Jorgito e compañeiro de timba, Dña. Ana nai do Jorgito e Mari-Paz, ambas maestras. Como se ve o clan estaba formado por boa xente, a que buscou firmas con cargos falsos contra Dn. Xavier pra botalo de direutor, acusando de comunista e que pisara un retrato do Rei. Istas acusacións iban dirixidas coa idea daquelas outras que alguns axudaran a facer no ano 36 contra Dn. Joaquin Antonio Alvarez (Roque) mestre en Barcela que foi asesinado deixando dous fillos pequenos orfos de pai e nai, e sua nai anciana e cega, ou as que fixeron contra Dn. Juán Alonso Perez mestre en Arbo nascido en Barcela, asesinado coma moitos outros de Arbo co visto bo do enton alcalde Anselmo Perez Conde, ovella negra da familia posto que seu pai e irmans foron homes de ben. Tiñamos o deber de informar mais extensamente sobor dos acontecimentos de Arbo no ano 36, pero deixamolo cua lembranza noxenta daqueles individuos coma o Anselmo, o seu lugar-teniente Xeixal e alguns que ainda andan por ahí passeando as suas ruindades como o Chimpacornos. Arbo, desperta do longo sono, e os caciques non lle temas que estan acorralados.

Luis Soto...(1)

Da páxina 6

proba delo e xa a súa publicación, «A Voz do Condado», que é perseguida como pasou fai pouco, pero que sigue adiante porque é o voceiro do propio pobo e o pobo quen o defende e o leva adiante.

AS MUNICIPALES:
TODOS A VOTAR
POLA
CANDIDATURA NACIONALISTA

Penso eu que, cun homem de tanta espjeriencia coma Luis Soto, ha ique falar das eleccións municipales...! Non vaia a ser! O noso entrevistado ten moi claras as posicións que deben tomar aquiles que queiran acabar cos caciques en todo o Condado:

— Non se pode ir a elas ailladamente. Recurrindo os partidos nacionalistas, temos que facer — boeno, perdoademe —, tedas que facer un frente común, unhas candidaturas de unidade popular. E isto o único vieiro que nos levará o trunfo...

E fala de que ainda hoxe, os caciques se atopan no poder...

— ¡Home clari! Contan o seu favor con todos os aparellos do franquismo. Teñen nas suas mans os medios de comunicación, as firzas do orde pra reprimir... Teñen todo e poden ganar outra vez — ainda que o 15 de Xunio houbo moita abstención e ista foi unha boa siñal. O único xeito de contrarrestar pois todo ise aparello e xuntar a todas as forzas nacionalistas...

—¿Que entendes, Luis, por forzas nacionalistas?

— Home iso está moi claro: hai que deixar marxinados os partidos que nestes interes estanlle facendo o xogo o goberno no parlamento... En Galicia partido nacionalistas son, por exemplo, o Partido Galego do Proletariado, a UPG, o PSG, etc.

— E, de xeito especial, para o Condado, ¿que dirías?

— Endemais de que todas isas forzas se xunten, no Condado hai xente moi avanzada que non está integrada en ningún partido e que teñen unha practica cimunista e nacionalista. A isa xente hai que integrala tamén nas candidaturas de unidade popular.

Pasa a páxina 8

Escola de Saude Labrega

Da páxina 6

O seu medico de cabeceira ten que ter unhas horas de consulta diarias, pro ademais terá que haber un medico de gurdia que estará localizado as 24 horas do dia, e decir onde se podia alcontrar pra calquer urxencia, pois xa pra isto cobra un tanto. Asi que o medico ten a obriga de ir a sua casa sempre que o necesite e ademais sen cobrarlle nin un can, tan siquera o transporte, como fan alguns, pra ocultar a ilegalidade do cobro.

Pedimoslle polo que mais queira, que faga o favor de non darlle nin unha chica de propina a estes medicos que deberialle cair a cara de vergoña por collela, non lle dea nada pois calquer medico rural cobra mais de cen mil pesetas ao mes e alguns superan as duas centas mil. ¿Canto gaña vostede?.

O NOSO ARTE

As gaitas de Xinzo

Na parróquia de Ginzo queda un dos poucos talleres nos que se fagan GAITAS en Galicia. Perteñece a debandita aos irmans Garcia, Beremundo, que fai as palletas (teñen fama de selas mellores desta banda) e o Edelmiro dalle o torno.

O taller dos irmans Garcia, na parróquia de Xinzo, é cousa do seu tio. «Noutro tempo eiquí por todas estas parróquias, por Areas, Cristiñade, Gulans... habia unha grandisma tradición musical (dinos o pai dos Garcia, que tocaba a caixa e mailo bimbardino hai anos). Cada paróquia caseque tiña unha musica e o meu irman mais eu e outros veciños chegamis a crer eiquí unha daquelas musicas. Ibamos dar concertos polas feiras, cando o vran... O meu irman era un grande artista, ainda ca cousa da musica e a gaita xa ven de familia, meus abós etc.»

Perguntamoslle ¿Que rentabilidade se lle pode sacar ao negocio?

«Hai unha demanda importante nestes tempos sobor de todo pola xente mais nova que anda a descobrir un pouco o instrumento. Eso si, aqueles gaiteiros das parróquias que denantes habia a moreas desapareceron caseque todos. O ultimo que habia por eiquí, na parroquia de Areas, deixou escrito que o enterraran xunto co seu punteiro especial, de madeira negra, que lle fixemos eiquí».

«Pra que esto fora realmente rentabel — conta Edelmiro — habia que ter mais xente, un obradoiro meirante, con millores instalacións, pra producir mais. Hoxendia non somos, capaces de facer todo o que nos piden, é traballando como traballamos nós, a man, a xeito, facendo ben as cousas, unha por unha... xa medirá.

Detrais de Beremundo estan colgadas as plantillas pra construir os punteiros e afinalos a xeito. Foi Faustino Santalices, precisamente dos que mais traballaron nestas plantillas, e mesmo las deixaba a todos aqueles que se adicaban a construción de instrumentos: «As mellores madeiras son as negras: i ébano, o pau risa. Pro son madeiras moi caras. Logo está o buxo, que é do que se fan as gaitas mais caras, logo o freixo é xa mais barato etc. Hastra hai pouco o fol da gaita faciase de pelexo de carneiro, agora xa ven de goma de llanta o ude «fundido», que son mais praticis. Os precios varian segundo a dificultade do instrumento, segundo leve somentes ronco e punteiro ou se lle poña tamen ronquillo ou chillón. «Unha gaita con ronco, ronquillo, chillón e punteiro é un verdadeiro organo, anque ten as suas dificuldades pra tocar. O ronco, ronquillo e chillón manteñen difrentes notas, sin variación é o punteiro fai a escala».

«Agora xa se foi perdendo por eiquí, pro na epoca do meu pai e do meu tio, habia unha chea de xente que ticaba a gaita, e todos de ourella ou caseque todos».

«Que se saiba non hai moitos coma nós, non. Habia en Lalín e na Estrada hai pouco, pro coido que xa non traballan. ¿En Melide? Non sei, pro paresce ser que en Lugo e onde mais se traballa nisto».

Edelmiro, nembargantes, o home do torno, querse marchar pra Citroen en Vigo. «Estou agardando que haxa un sitio e vou pra alá. Esto tampouco e vida».

¿Porqué nin é vida?». «Porque non, porque as cousas non estan en condicions pra traballarmos axeitadamente, con rentabilidade, porque necesitariamos telo todo artellado de outro xeito...». Beremundo, que traballa nas palletas, ten unha man inutil. Mira pro irman con aceno conformista. ¿E tí que pensas?». «El verá o que millor lle convén».

Xa non quedan moitos Obradoiris coma este. E a desfetia dunha cultura rural, agraria que ainda resiste. Pro resiste sin unha plañificación axeitada, sin comercialización a pesares da demanda.

O que queira facerse coa sua gaita, traballadiña a man, coidade, agarimada rente da estufa do taller, non ten mais que ir a Xinzo, alí um camiño de carro, non hai mais que perguntar polos irmans Garcia. Xa todo o mundo sabe...

Dende o noso xornal queremos animar a Istos irmans a seguir facendo gaitas, pois é unha das cousas mais siñificativas da nosa cltura, ainda que lles pese a moitos ministerios...

Os montes son dos veciños

Da páxina 4

Cómo se reparte
o que produce o monte
unha vez
que sexa dos veciños

A lei distingue duas clases de aproveitamento do monte: aproveitamento directo, cando produce pastos ou outra cousa así entón repartese como esté nas Ordenanzas; o aproveitamento indirecto e cando produce diñeiro por venta de madeira, por consorcios con ICONA ou con outra empresa ou por alquiler do monte, neste caso dí a Lei que se reparte así: o 50% pra repartir entre os veciños como esté nas Ordenanzas que eles fixeron; o 30% pra invertir en obras na parroquia e o outro 20% restante pro axuntamento pra gastos de xestión (?).

O obernador Civil desta provincia está xogando ca xente coma si foramos monecos, saltase por encima a Lei e naide lle eisixe responsabilidades, non atende as solicitudes nos plazos que marca a Lei. Está provocando os veciños i él será o único responsable dos conflitos que poida haber. !Que poden facer os veciños se o gobernador non respeta a Lei!

Por todo isto pedimos o Goberno que faga unha lei donde dunha vez por todas se reconoza automaticamente a propiedade dos montes pros veciños. Esiximos a inmediata dimisión do gobernador, home irresponsable i enemigo noso. E iso que é un «demócrata» de UCD.

NECROLOXIAS

Na sua casa de Barcela, finou o Sr. Manuel Gago Sanmartín, o cal foi alcalde de Arbo polo Frente Popular dende Febreiro a Xulio do ano 1936.

O Sr. Gago moi querido e respetado, foi hastra o de agora, o derradeiro alcalde legal de Arbo, posto que foi elexido democráticamente.

Ao seu pasamento concurriu moita xente. Nos comentos laiabanse de que o afán demonstrado por servir ao seu pobo fose cortado tan salvaxemente.

En Bos Aires finou Xosé Xil Pino (Pepe da Tenda) nado na Parróquia de Meder. Pepe da Tenda era moi querido na bisbarra onde pasou a sua nenez e mocedade. Emigrado a Bos Aires cando era mozo, voltou aos poucos anos pra casarse. Amaba ao seu País e moi pronto tiña pensado voltar a íl. Pepe da Tenda finou aos corenta e oito anos lonxe da sua terra.

A Voz do Condado acompaña as familias e amigos dos falecidos pola irreparable perda e comparte con todos eles o seu delor.

"Pra" Xunta de Galicia"

Xa esta Xunguida a Xunta
co Presidente Roson
Feixista e criminal
Inquisidor e ladron.

Que lle vai dar a Galicia
Quen sempre a traicioou
Comi vai volverse honrado
Quen toda a vida roubou.

Galicia non ademite
O Presidente Roson
Como a vai presidir
Quen sempre i-asoballou.

A Xunta non e ninguem
Representando os Galegos
Os Galegos saben ben
Como se fan os Gobernos.

Ao Goberno Español
Temoslle que decir:
A Xunta que vos fixestedes
Non a queremos eiqui
Fixestela pra vos
Levaina pra Madri.

Ir enterando os Rosons
Ca Xunta non vai durar
Os mortos qu'eles mataron
Estan a resucitar.

Xoan Garcia de Guillade.

Luis Soto...(1)

Da páxina 6

A GALEGUIDADE NO EXILIO

Ainda quedan moitos galegos espallados polo mundo que, si ben non perderon ainda a súa identidade propia, permañecen aillados con respeto ao que está pasando na nosa nación... Ocurresenos preguntarlle a Soto si cabe a posibilidade de que, ises galegos no exilio, tomen nova concencia de que eiquí está o seu posto...

— Ise é un problema moito mais grande. O que volten pra terra todos os exiliados hoxendía e mo icomplicado. Por exemplo, eu coñezo a moita xente que se atopa en Mexico e que xa ten alí organizada a súa vida...¿ Poderían traballar eiquí nas mesmas condicions que teñen alí?

E voltan os recordos das xentes de por eiquí...

— Recordo unha vez en Nueva York o moito que me emocionei cando se me presentaron tres rapaces de Mondariz que foran alunnos meus... Era xente que estaba moi politizada, xente moi avanzada... En México tamén teño atopado moitos...

E lamentase Luis Soto de que non poide acordarse dos seus nomes pra citalos neste reportaxe...

Un tamén lamenta que chegase a noite e que o sol se escondese detrais das cepas de Meder... De seguro que si tivermos mais tempo, Luis Soto ainda nos contaría moitas mais cousas.

PEPIÑO

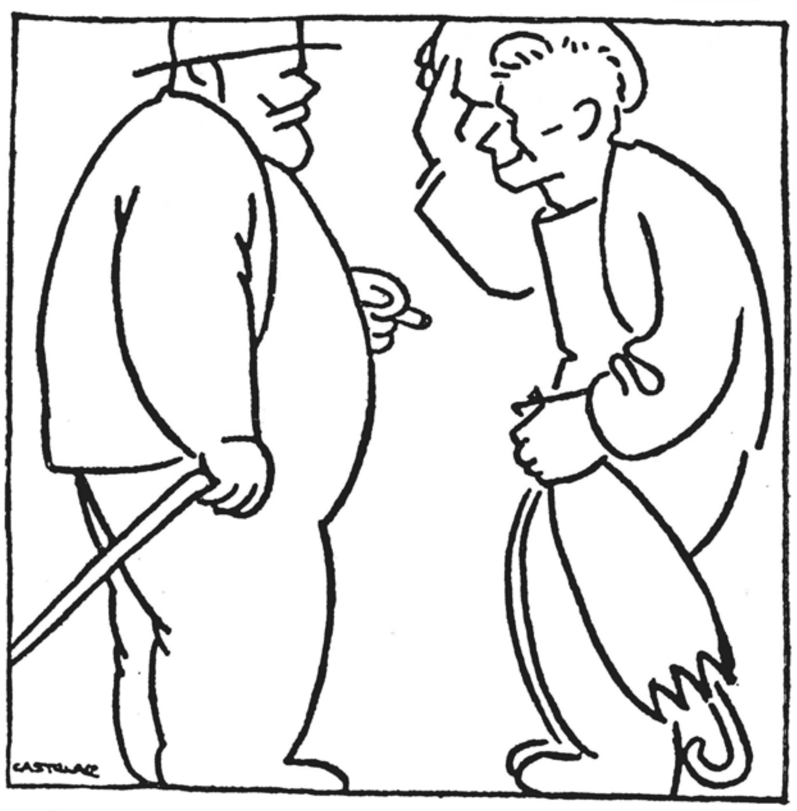

— Deixando de pagar moitos anos, tamén pra nós "la costumbre será ley", como din os abogados: ¿Entende a matrácola?